



Raad van de
Europese Unie

Brussel, 7 september 2021
(OR. en)

Interinstitutioneel dossier:
2018/0247(COD)

6604/1/21
REV 1 ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280
PARLNAT 163

MOTIVERING VAN DE RAAD

Betreft: Standpunt van de Raad in eerste lezing, met het oog op de vaststelling van de VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN RAAD tot vaststelling van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III)

- Motivering van de Raad
- Door de Raad aangenomen op 7 september 2021

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 14 juni 2018 een voorstel ingediend voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III)¹ onder rubriek 6 ("Nabuuerschap en internationaal beleid") van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027.
2. Dit dossier werd in het Europees Parlement toegewezen aan de Commissie buitenlandse zaken (AFET). Het Europees Parlement stelde op 27 maart 2019 zijn standpunt vast².
3. Het Europees Economisch en Sociaal Comité keurde tijdens zijn zitting van 12 december 2018 een advies goed³, en het Comité van de Regio's bracht tijdens zijn zitting van 5 en 6 december 2018 advies uit⁴.
4. Het voorstel werd tijdens het Oostenrijkse⁵ en het Roemeense voorzitterschap besproken in de Groep uitbreiding en landen waarmee toetredingsonderhandelingen worden gevoerd. De Raad bereikte op 19 maart 2019 overeenstemming over een partiële algemene oriëntatie⁶.
5. De conclusies van de Europese Raad van 21 juli 2020 stelden het Comité van permanente vertegenwoordigers in staat om, na verdere besprekingen in de Groep uitbreiding en landen waarmee toetredingsonderhandelingen worden gevoerd, tijdens zijn vergadering van 28 oktober 2020, onder het Duitse voorzitterschap, de laatste hand te leggen aan het onderhandelingsmandaat van de Raad⁷.
6. Onder het Finse voorzitterschap gingen met het Europees Parlement interinstitutionele onderhandelingen over het voorgestelde instrument van start, die werden voortgezet tijdens het Kroatische, het Duitse en het Portugese voorzitterschap.

¹ Doc. 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² Doc. 7802/19.

³ Doc. 15601/18.

⁴ Doc. 15622/18.

⁵ Doc. 15532/18.

⁶ Doc. 7539/19.

⁷ Doc. 12373/20.

7. Op 2 juni 2021 vond de laatste informele dialoog plaats, waarbij een politiek akkoord werd bereikt over de resterende kwesties. In juni 2021 waren er nog extra technische vergaderingen nodig om het akkoord in wetgeving om te zetten en een aantal onopgeloste details uit te klaren, die vervolgens schriftelijk door de twee wetgevers werden bekrachtigd.
8. Op 14 juni 2021 werd het voorlopige akkoord voorgelegd aan de leden van de Groep uitbreiding en landen waarmee toetredingsonderhandelingen worden gevoerd, die geen bezwaar hadden tegen de tekst.
9. Het Comité van permanente vertegenwoordigers bevestigde de definitieve compromistekst op 28 juni 2021⁸.
10. De tekst werd op 1 juli 2021 ter stemming voorgelegd aan de Commissie AFET van het Europees Parlement, met het oog op bevestiging. Op 15 juli 2021 deed de voorzitter van de Commissie AFET de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers (2e deel) per brief mee dat, indien de Raad zijn standpunt (zoals verwoord in de bijlage bij die brief) formeel aan het Europees Parlement zou toezenden, de Commissie AFET de plenaire vergadering van het Europees Parlement zou aanbevelen het standpunt van de Raad, bijgewerkt door de juristen-vertalers, in de tweede lezing van het Europees Parlement zonder amendementen aan te nemen.

II. DOELSTELLING

11. IPA III is bedoeld om begunstigden steun te verlenen ten behoeve van de vaststelling en tenuitvoerlegging van de politieke, institutionele, juridische, administratieve, sociale en economische hervormingen die voor die begunstigden noodzakelijk zijn om te voldoen aan de waarden van de Unie en zich, met het oog op het toekomstig lidmaatschap van de Unie, geleidelijk aan te passen aan de regels, de normen, het beleid en de praktijken ("acquis") van de Unie, en aldus bij te dragen tot wederzijdse stabiliteit, veiligheid, vrede en welvaart. De continuïteit tussen IPA III en IPA II (dat de periode 2014-2020 bestrijkt) en de complementariteit met andere Unie-instrumenten (met name het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking - Europa in de wereld) en -beleidsmaatregelen (bv. inzake klimaatverandering) zijn gewaarborgd.

⁸ Doc. 9890/21 + ADD 1.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

12. Het Europees Parlement en de Raad hebben onderhandeld met het oog op een akkoord in de fase van het standpunt van de Raad in eerste lezing ("akkoord in vervroegde tweede lezing").
13. De tekst van het standpunt van de Raad in eerste lezing weerspiegelt het billijke compromis dat het Europees Parlement en de Raad tijdens hun onderhandelingen met hulp van de Commissie hebben bereikt.
14. De overeenkomst omvat met name de volgende componenten:
 - acties in het kader van IPA III worden gefinancierd volgens een thematische aanpak, teneinde het effect van de Uniesteun te maximaliseren en tegelijkertijd te zorgen voor samenhang, synergie en complementariteit met de andere onderdelen van het externe optreden van de Unie en andere beleidsmaatregelen en programma's van de Unie op dit gebied;
 - coherentie tussen de steun en het algemene beleidskader voor uitbreiding, en samenwerking tussen de Commissie en de lidstaten bij het waarborgen van coherentie en het voorkomen van overlapping tussen steun in het kader van IPA III en andere steun;
 - de steun uit hoofde van deze verordening is gebaseerd op zowel een prestatiegerichte benadering als het beginsel van een eerlijke verdeling: de steun wordt naar reikwijdte en intensiteit gedifferentieerd naargelang de prestaties van de begunstigden, terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de behoeften en de capaciteit van die begunstigden teneinde disproportioneel lage steun in vergelijking met andere begunstigden te voorkomen;

- de reikwijdte en intensiteit van de steun kunnen worden bijgesteld indien er bij een begunstigde sprake is van aanzienlijke achteruitgang of aanhoudend uitblijven van vooruitgang op de belangrijkste gebieden (rechtsstaat en grondrechten, democratische instellingen en hervorming van het openbaar bestuur, en economische ontwikkeling en concurrentievermogen), onder meer door de middelen evenredig te verminderen en te herschikken, op zodanige wijze dat de steun voor verbetering van de grondrechten, de democratie en de rechtsstaat, waaronder steun voor maatschappelijke organisaties en, in voorkomend geval, de samenwerking met lokale autoriteiten, niet in het gedrang komt. Indien opnieuw vorderingen worden gemaakt, wordt de steun ook dienovereenkomstig bijgesteld, teneinde die inspanningen verder te ondersteunen;
- een specifieke strategische raad voor het beheer van de EFDO+-verrichtingen voor de Westelijke Balkan;
- de begunstigden geven zichtbaarheid aan de Uniefinanciering, met name bij het bevorderen van en de verslaglegging over de acties en de resultaten ervan, door in communicatiemateriaal in verband met de uit hoofde van deze verordening ondersteunde acties de aandacht te vestigen op de van de Unie ontvangen steun en de voordelen ervan voor de bevolking; en door op strategische wijze samenhangende, doeltreffende en evenredige gerichte informatie te verschaffen aan uiteenlopende doelgroepen, waaronder de media en het grote publiek;
- een evenwicht tussen de procedurele bepalingen van het instrument: er werd overeengekomen dat programmeringsdocumenten zullen worden aangenomen door middel van uitvoeringshandelingen, en dat de Commissie gedelegeerde handelingen kan vaststellen om deze verordening aan te vullen met bepaalde specifieke doelstellingen en thematische prioriteiten voor samenwerking, en om de thematische prioriteiten voor steun en de lijst van kernprestatie-indicatoren in de bijlagen II, III en IV aan te passen;
- de vaststelling van kernprestatie-indicatoren als een hulpmiddel voor het meten van de voortgang en, waar passend, de vorderingen van in bijlage I vermelde begunstigden, en van de bijdrage van de Unie aan de verwezenlijking van de specifieke doelstellingen van IPA III (bijlage IV);
- de retroactieve toepassing van de verordening vanaf 1 januari 2021 (overweging 36).

IV. CONCLUSIE

15. De Raad is van oordeel dat zijn standpunt in eerste lezing een evenwichtige weergave is van het resultaat van de informele onderhandelingen tussen de Raad en het Europees Parlement, met hulp van de Commissie, en dat de nieuwe verordening, zodra deze is vastgesteld, zal voldoen aan de doelstelling van efficiënte, coherente en alomvattende financiering van de pretoetredingssteun.
